

prof. dr hab. med. Grzegorz Kozera
Centrum Symulacji Medycznej
Gdański Uniwersytet Medyczny
e-mail: gkozera@gumed.edu.pl

Gdańsk, 27.06.2023

Recenzja pracy doktorskiej

Lek. Elżbiety Gradek – Kwinty

pt. „Czynniki predysponujące, markery diagnostyczne i predykcyjne zapalenia płuc w przebiegu udaru mózgu.

dla Rady Dyscypliny Nauki medyczne Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Choroby naczyniowe ośrodkowego układu nerwowego (OUN), w tym udar mózgu, są obecnie jednym z najczęstszych powodów trwałej niepełnosprawności osób dorosłych oraz jedną z najistotniejszych przyczyn zgonów na świecie. W Polsce, podobnie jak w wielu innych regionach w ostatnich dekadach występuje stały wzrost zachorowalności na choroby naczyniowe i pomimo znacznego postępu metod terapii ostrej fazy udaru mózgu, istotny odsetek chorych z udarem mózgu umiera lub pozostaje dotkniętych istotnym stopniem niepełnosprawności. Często przyczyną tak niekorzystnego rokowania udaru mózgu są powikłania ogólnomedyczne, w tym infekcje dolnych dróg oddechowych. Dlatego tematykę pracy lek. Elżbiety Gradek – Kwinty należy uznać za dobrze wybraną i istotną, tak z klinicznego, jak i epidemiologicznego punktu widzenia.

Przedstawiona do oceny praca liczy 37 stron zawierających w kolejności: wstęp, 6 pozycji piśmiennictwa, cele pracy, skany tekstu 3 prac naukowych będących podstawą pracy doktorskiej. Manuskrypt uzupełniają streszczenia w języku polskim i angielskim, posumowanie oraz oświadczenia 8 współautorów ww. publikacji.

We wstępie, liczącym 1 stronę Doktorantka ogólnie nakreśla zarys procesów immunologicznych i epidemiologii oraz wymienia obecnie stosowane kryteria diagnostyczne zapalenia płuc w przebiegu udaru mózgu (stroke-associated pneumonia, SAP). W mojej opinii taka forma wprowadzenia jest zbyt skąpa wobec istotnych a jednocześnie zróżnicowanych celów rozprawy, obejmujących złożony problem kliniczny i naukowy. Wprowadzenia zaprezentowane w poszczególnych publikacjach, jako cząstkowe, nie ukazują w pełni spektrum zagadnień badawczych poruszanych przez Doktorantkę, a bardziej szczegółowe omówienie potencjalnych korelacji kliniczno – biochemicznych oraz ewentualnych powiązań pomiędzy poszczególnymi celami dysertacji na pewno wzbogaciłoby tę część rozprawy .

Założenia i cele pracy (cel główny oraz 3 cele szczegółowe) w przypadku celów szczegółowych są zasadne, natomiast cel główny jest w mojej opinii zbyt ogólny, unikałbym również sformułowania „nowych biomarkerów”, jako nieprecyzyjnego, oraz „czynników predykcyjnych” wobec oceny tylko jednego czynnika / tj. stosowania leków antycholinergiczných.

Metodykę badawczą i wyniki zaprezentowane w poszczególnych publikacjach wchodzących w skład dysertacji, wobec pozytywnej oceny recenzentów poszczególnych czasopism (wszystkie z wysokim czynnikiem oddziaływania IF), należy uznać za zasadną. Z recenzenckiego obowiązku dodam, iż wartość kliniczną rezultatów badań ukazanych w pierwszej z prezentowanych publikacji znacząco zwiększyłoby, wobec postulowanej systemowej reakcji zapalnej, uwzględnienie wpływu nasilenia deficytu neurologicznego (NIHHS) na stężenia poszczególnych cytokin (analogicznie do metodyki zaprezentowanej w drugiej i trzeciej publikacji).

Wartość **dyskusji**, prezentowanej podobnie jak w przypadku metodyki i wyników, indywidualnie w poszczególnych publikacjach cząstkowych, uwzględniających porównanie rezultatów uzyskanych z publikacjami innych autorów, ograniczeń pracy oraz wniosków praktycznych, również uzyskała akceptację recenzentów czasopism międzynarodowych. Jednakże, ukłonem w stronę recenzentów byłoby jednak uwzględnienie własnego, najlepiej zbiorczego komentarza Doktorantki ukazującego Jej holistyczne podejście do uzyskanych wyników. Stanowiłoby to również dobre zwieńczenie dysertacji dodatkowo podkreślające znaczny wysiłek Doktorantki włożony w przeprowadzenie badań i publikację wyników.

Wnioski, w liczbie 3 zaprezentowane przez Doktorantkę są zasadne w świetle proponowanych szczegółowych celów rozprawy i uzyskanych wyników.

Piśmiennictwo, w liczbie 6 dotyczy jedynie wstępu i jest niezależne od pozycji uwzględnionych w poszczególnych pracach składających się na dysertację. **Streszczenia**, w języku polskim i angielskim liczą po 2 strony.

Edycja manuskryptu jest ogólnie przejrzysta, aczkolwiek pracę recenzenta znacząco ułatwiłoby zwiększenie rozdzielczości reprintów poszczególnych publikacji. Niezależnie od powyższych uwag, Doktorantka zrealizowała podstawowe cele rozprawy doktorskiej. W mojej opinii, na podkreślenie zasługuje istotna wartość praktyczna wyników zaprezentowanych w ostatniej z cząstkowych publikacji. **Reasumując, przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska lek. Elżbiety Gradek – Kwinty pt. „Czynniki predysponujące, markery diagnostyczne i predykcyjne zapalenia płuc w przebiegu udaru mózgu. spełnia warunki określone w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668), dlatego też mam zaszczyt rekomendować Radzie Dyscypliny Nauki medyczne UJ w Krakowie dopuszczenie kandydatki do dalszych etapów przewodu doktorskiego.**

prof. dr hab. Grzegorz Kasprk
specjalista neurolog
m ZUS 6172849